

vendt en Del Bemærkninger til mig i Anledning af mine Udtalelser forleden om Regeringens Stilling til Bevillingsretten. Det vil findes naturligt, at jeg besvarer disse Henvendelser, men jeg vil søge at gøre det med mindst mulig Vidtløftighed; thi jeg har en Følelse af, at der ikke er noget stærkt Ønske om en langvarig Tærsklen Langhalm paa dette Emne. Dertil er Sagen i sig selv for klar, og enhver af os er fuldstændig paa det rene med, hvad der om den Ting er at mene. De fremkomne Udtalelser faldt i tre Grupper. De ere fremsatte dels af det ærede Medlem for Møen, dels af forskellige Talere af Højre, dels endelig af Konsejlspræsidenten. Jeg skal tage hver for sig.

Om den Tale, som det ærede Medlem for Møen (Bojsen) forleden holdt, vil jeg gerne forudskikke den Bemærkning, at jeg personlig hørte ham med megen Fornøjelse. Siden Valget i 1895, da det ærede Medlem og hans Politik fik Flertallet imod sig, og han tabte Ledelsen af Tinget, have hans Udtalelser her ofte gjort Indtryk af, at han nærrede en Del Fortrydelse i den Anledning. Hans Tale forleden havde ligesom en anden Farve, den bar mere Præg af genvundet godt Humør, end Tilfældet har været længe. At det ærede Medlem roste Forliget og roste det stærkt, er noget, som ingen vil tage ham ilde op; han er dets Ophavsmand, og det er naturligt, at han roser det; men paa den anden Side vil han forstaa, at vi, der beundre det mindre, ogsaa have mindre Tillid til dets Virkninger. Og det var just paa Forligets Virkninger, at det ærede Medlem byggede sine Betragtninger. — Naturligvis, sagde det ærede Medlem, har Regeringen handlet forkert, og naturligvis er det et Misgreb, at den bliver siddende efter det, der er passeret. Men egentlig er det dog en forholdsvis lille Ting, som det drejer sig om, og i hvert Fald foreligger der ikke nogen Fare for, at der skulde blive handlet i forfatningsstridig Aand; thi over for en saadan Fare, om den skulde være til Stede, afgiver den Gænge, hvori det politiske Liv er kommet som Følge af Forliget, en tilstrækkelig Betyggelse. — Jeg vil nu først spørge: Er dette virkelig en lille Ting? Det at foretage Rustninger, ekstraordinære Foranstaltninger til Krigsberedskab, plejer i Reglen at anses for at være en ret alvorlig Ting. Under Ministeriet Estrup blev der foretaget mange af den Slags Handlinger uden Rigsdagens Samtykke eller endog mod dens udtrykkelige udtalte Vilje. Det var et Led i hele

det daværende Regeringssystem, og det var Hovedledet. Men i den Tid, da der er regeret forfatningsmæssig her i Landet, ved jeg ikke, at der af Regeringen er foretaget sligt mod Rigsdagens Vilje, uden at det da ogsaa har haft en umiddelbar politisk Eftervirkning. I 1870 foretog Regeringen ekstraordinære Rustninger. De blev bag efter godkendte af Rigsdagen, skønt ikke helt uden Betænkelse. I 1854 under Krimkrigen skete det samme, men den Gang vilde Rigsdagen ikke godkende det. Vore Fædre betragtede ikke dette som en ringe Ting. Da Rigsdagen traadte sammen i Oktober, gav det, der var sket, Anledning til de heftigste Indsigelser, og i December maatte Regeringen træde tilbage. Og jeg ved ikke ret, hvis en Sag af denne Art skal betragtes som mindre vigtig, som en Ting, hvor Rigsdagens Mening er ligegyldig eller underordnet, i hvilken Art af Anliggender det da kan menes, at Rigsdagens Opfattelse bør have Betydning. — Men dernæst: er der ikke noget, der hedder Forbillede, Præcedens? Netop den Side af Tinget, som følger det ærede Medlem for Møen, de, som sluttede Forliget, have stærkt fremhævet den Vægt, der maa tillægges Praxis i det forfatningsmæssige, de have endog ofte været tilbøjelige til at sætte Betydningen heraf over en Grundlovs udtrykkelig skrevne Ord. Det er ikke af Vejen her at minde om, hvorledes den første foreløbige Finanslov saa ud. Vi have de forgangne Aar hørt om den Ting saa mange Gange, men det kan hænde, at i Øjeblikket maaske en eller anden dog ikke ret erindrer det. Det var i 1853. Man nærmede sig den 1ste April, uden at Finanslovens Behandling endnu var tilendebragt, og som sædvanlig blev der da vedtaget en midlertidig Bevillingslov, som bemyndigede Regeringen til i 2 Maaneder at opkræve Skatterne og afholde de nødvendige, løbende Udgifter. I April Maaned kom der saa en Kurre paa Traaden, og Rigsdagen blev opløst. Inden den kunde træde sammen igen, udløb den midlertidige Bevillingslov. Saa udstedte Regeringen i Maj Maaned en foreløbig Lov, hvorved den midlertidige Bevillingslov forlængedes for yderligere 2 eller 3 Maaneder. Enhver vil se, at der i denne foreløbige Lov ikke var nogen som helst Realitet, det var en rent formel Handling. Der skete intet andet, end hvad Rigsdagen selvfølgelig vilde have gjort selv, hvis den havde været samlet. Alligevel, da Rigsdagen atter kom sammen, syntes den ikke